

ANVISNING FÖR GRÄVNING I KOMMUNAL MARK

Reviderad 2015-06-01

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	2
2. BEGREPPSFÖRKLARINGAR OCH LAGAR.....	3
3. TILLSTÅND	6
4. ALLMÄNNA ANVISNINGAR.....	7
4.1 Ansvarförhållanden.....	7
4.2 Planering	7
4.3 Tillstånd	8
4.5 Kontroll	10
4.6 Återställningsarbeten.....	11
4.7 Relationshandlingar.....	12
4.8 Besiktning.....	12
4.9 Garanti.....	12
4.10 Ersättning	12
5. TEKNISKA ANVISNINGAR	13
5.1 Dokumentation	13
5.2 Förberedelser	13
5.3 Allmänna arbeten	14
5.4 Schaktning.....	16
5.5 Återställningsarbete gata, väg, gång- och cykelbana	16
5.6 Återställning av ianspråktagen kommunal mark	19
6. SKÄL FÖR ANMÄRKNINGAR ELLER VITESUTTAG	20
6.1 Brister i trafikanordning	20
6.2 Undermåligt underhåll under garantitiden	22
6.3 Material med återvinningsvärde	22

1. INLEDNING

De flesta arbeten i kommunal mark innebär störningar av något slag. Schakter och avspärningar gatuutrymmet medför att framkomligheten och trafiksäkerheten försämras. De som bor och arbetar i närheten av arbetsområdet blir störda av buller och vibrationer. De kan också få minskad tillgänglighet.

Dåligt utförda återställningsarbeten leder till ökade kostnader för det framtida gatuunderhållet. Livslängden förkortas på beläggningar och överbyggnader. Men även rätt utförda återställningsarbeten kan resultera i framtida sättningar och sprickbildningar med ökade underhållskostnader. Dessa skador uppträder långt efter garantitidens utgång och medför ofta att underhållsbeläggning (toppning) måste utföras tidigare än planerat. Det är därför viktigt att genom långsiktig planering och bra samordning begränsa antalet grävningar i gatorna.

När grävning ändå måste utföras är det viktigt att återställningsarbetena utförs på ett fullgott sätt och att väghållaren inte drabbas av onödiga kostnader. Det går emellertid inte helt att undvika att grävningar medför en standardsänkning. För att täcka kostnaderna för det ökade framtida underhållsbehovet debiterar väghållaren en ersättning.

För att på bästa sätt hantera de för alla berörda viktiga frågorna kring grävning i kommunal mark har Nykarvns kommuns Samhällsbyggnadsavdelning utarbetat dessa lokalt anpassade anvisningar.

Om inte annat anges i detta dokument gäller Anläggnings AMA 10.

2. BEGREPPSFÖRKLARINGAR OCH LAGAR

Allmänna ordningsstadgan

Ordningslagen (SFS 1993:1617) är den lag som reglerar ordningsförhållandena på allmän plats. Utöver allmänna ordningsstadgan finns den lokala ordningsstadgan som är antagen av kommunfullmäktige.

Allmän plats

Med allmänna platser avses i Plan- och bygglagen (SFS 2010:900 1 kap. 4§) gator, vägar, parker och övriga områden som är allmänt tillgängliga och avsedda för gemensamt behov inom planområdet eller inom ett större område.

Allmänna platser får i princip stängas av för allmänheten. Huvudman för en allmän plats kan vara kommunen, staten, vägförening eller dylikt.

Arbete i mark

Med arbete avses i detta sammanhang anläggnings- och reparationsarbete, dvs schaktning, sprängning, spontning, länsdumpning, återställning, tillfälliga åtgärder etc i samband med utförande av ledningar, kablar, värmekulvertar och andra underjordiska byggnadsverk. Även grundundersökningar räknas som arbete i mark.

Beläggning

Beläggning är hårdgjord markytas överyta (slitlager) av asfalt, plattor, gatsten, grus o d. Även bitumenstabiliserade bärlager är beläggning.

Entreprenör

I denna skrift används beteckningen entreprenör som den för arbetet anlitate entreprenören eller ledningsägarens egenregiavdelning.

Koncession

Rätten att ha anläggning i kommunal mark. Kan vara avgiftsbelagd.

Ledningsägare

Ledningsägare är exempelvis va-verk och energiverk. Utöver dessa har vissa företag tillstånd att ha ledningar i kommunal mark.

Ianspråktagande av allmän plats

Med hänsyn tagen till den allmänna ordningen har polismyndigheten getts befogenhet att lämna tillstånd för ianspråktagande av utrymme på kommunal mark. Det kan gälla uppställning av bodar och anordnande av upplag men även avspärrning runt ett arbetsområde. Yttrande från markägare, kommun eller enskilda, måste inhämtas innan tillstånd ges.

Avgift

Kommunen kan ta ut avgift enligt lagen (SFS 1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av allmän plats. Den rättsliga grunden för kommunernas rätt att ta ut avgift enligt lagen är helt och hållet av offentlighetsrättslig natur och något utrymme för privaträttsliga avtal mellan kommunen och nyttjaren av marken finns därför inte.

Förekomsten av ledningar i utrymmen under gata anses inte beröra gatan som allmän plats, varför den allmänna ordningsstadgan och den kommunala avgiftslagen inte är tillämplig i sådana fall. Detta innebär att kommunen kan betinga sig ersättning på civilrättslig grund av ledningsinnehavaren, som vill ta kommunal allmän plats i anspråk för ledningsändamål.

Under vissa förutsättningar kan ledningsägare mot en markägares vilja få ta i anspråk underjordsmark för ledningsändamål med stöd av bestämmelser i expropriationslagen (SFS 1972:719) eller ledningsrättslagen (SFS 1973:1144). Markägaren har i sådana fall rätt till ersättning för intrång och skada.

Skadestånd

Av 3 kap. jordbalken (SFS 1970:994) framgår att den som ämnar utföra eller låta utföra grävning eller liknande arbete på sin mark ska vidta varje skyddsåtgärd som kan anses nödvändig för att förebygga skada på angränsande mark.

Bestämmelser om ersättning för skador till följd av grävning eller liknande arbete finns i Miljöbalken (SFS 1998:808) kapitel 31 och 32. Lagen är tillämplig när en verksamhet på en fastighet orsakar skador i omgivningen genom olika former av mark- och luftföroreningar, buller, skakningar eller andra liknande störningar. Som exempel på skakningsskador kan tas skador uppkomna vid sprängning, pålning, spontning och andra typer av arbeten i och på marken. Vibrationer från vägtrafik räknas också hit.

Den ansvarige ska ersätta skador i omgivningen även om han inte orsakat skadan avsiktligt eller genom vårdslöshet (s.k. strikt ansvar). Till skillnad från tidigare lagstiftning ska det strikta ansvaret också gälla vid alla tillfälliga störningar. Även enligt den nya lagen görs dock undantag för störningar som är av så vanligt slag att de rimligen måste tålas.

Lagen innehåller också särskilda regler för skador, som uppstår vid grävning och sprängningsarbeten. Dessa regler överensstämmer i huvudsak med 3 kap 3 § första stycket och 4§ jordabalken. Rätten till ersättning har dock utvidgats.

Samhällsbyggnadsavdelningen

Samhällsbyggnadsavdelningen är den enhet i Nykvärn som har ansvaret för kommunal mark i kommunen, och under Bygg- och miljönämnden svarar för verkställighet av Bygg- och miljönämndens beslut.

Trafiknämnd

Bygg- och miljönämnden är också trafiknämnd, och de är en politiskt sammansatt grupp som beslutar om trafikfrågor.

I vissa rutinfrågor har bygg- och miljönämnden delegerat beslutsansvaret till Samhällsbyggnadsavdelningen.

Återställningsarbete

Återställningsarbete omfattar allt arbete efter grävning tills den upplåtta marken har återställts i förutvarande skick enligt avtal eller anvisning av Samhällsbyggnadsavdelningen i samband med tillståndsgivningen.

3. TILLSTÅND

För att gräva och lägga ledningar i kommunal mark fordras olika former av tillstånd. Dessa tillstånd kan också medföra kostnader för ledningsägaren.

Koncession

Tillstånd erfordras för att anlägga och bibehålla ledningar i kommunal mark. Sådant tillstånd (koncession) har ofta formen av ett avtal mellan markägare och ledningsägare. I detta regleras allmänna och varaktiga villkor. Markägaren har rätt till ersättning för att han upplåter marken.

I samband med förändringsarbeten kan avtalet också reglera ersättningsfrågor mellan ledningsägare eller mellan ledningsägare och väghållare.

Tillstånd att gräva

Samhällsbyggnadsavdelningen ger tillstånd för grävning i kommunal mark. Tillståndet behövs för att Samhällsbyggnadsavdelningen i egenskap av ansvarig markförvaltare ska ha möjlighet att bevaka sina egna tekniska och ekonomiska intressen vid ingrepp i marken, uppfylla sitt ansvar bl.a. skyltning och avstängningar samt kunna bevaka att återställningen utförs på ett fullgott sätt.

Generellt gäller att ledningsägare ska betala ersättning för den standardsänkning som söndergrävningen innebär. Ersättningen utgör den bedömda framtida självkostnaden som kommer att belasta Nykarvns Kommun, som en följd av grävningens arbetena.

Polismyndighetens tillstånd

Polismyndighetens tillstånd erfordras för att ianspråktaga allmän platsmark. För allmänheten innebär ett ledningsarbete både störningar och inskränkningar och med hänsyn till den allmänna ordningen har polisen getts denna befogenhet. För själva tillståndet får sökanden betala en expeditonsavgift till polisen.

4. ALLMÄNNA ANVISNINGAR

4.1 Ansvarsförhållanden

Allmänt

Polismyndigheten och Samhällsbyggnadsavdelningen har ansvaret för att den mark som är upplåten för olika ändamål (för allmänhet, trafikföretag etc) kan användas på avsett sätt.

Var och hur inskränkning av trafik får ske beslutas av Bygg- och miljönämnden eller på delegation av Bygg- och miljönämnden. Samhällsbyggnadsavdelningen i samråd med polismyndigheten utreder och avger yttrande.

De ledningsägande verken ansvarar för respektive ledningsnät med dess ingående komponenter (projektering-byggande-drift). För samtliga som har anläggningar i kommunal mark bör gälla, att de ansvarar för att egna anläggningen inte förorsakar skador på intilliggande anläggningar.

Ansvar vid grävning i kommunal mark

Byggnads- och anläggningsarbete ska planeras och utföras med aktsamhet så att personer och egendom inte skadas och så att minsta möjliga obehag uppkommer. Entreprenör/ledningsägare ska gentemot Samhällsbyggnadsavdelningen, övriga myndigheter, verk och kraftbolag samt mot tredje man svara för all skada, men och intrång, som kan uppkomma till följd av byggnad eller anläggnings utförande, bibehållande, nyttjande eller borttagande.

Se även under 2. BEGREPPSFÖRKLARINGAR OCH LAGAR, avsnitt Skadestånd.

4.2 Planering

Planering och samordning av arbetena i gata och annan allmän plats är angelägen och nödvändig. Fel kan uppstå på ledningar, kablar och andra underjordiska anläggningar och dessa fel måste åtgärdas men uppgrävningar i nylagda gator torde till större del kunna undvikas genom en god planering, samordning, utförande och kontroll. Bodar, maskiner, och material ska placeras med hänsyn till framkomlighet för trafikanter, boende och näringsidkare. Arbetsplatsen ska innebära så lite störning för omgivningen som möjligt. Det betyder också att arbetsplatsen måste ordnas så att arbetet kan utföras effektivt, och inte tar onödigt lång tid.

Hänsyn till omgivning och miljö

Arbetet ska bedrivas med hänsyn till miljön. Området ska hållas i god ordning. Vatten som innehåller lera, betong eller liknande som kan orsaka stopp får inte rinna ner i brunnar.

Avfall och restprodukter ska tas om hand på ett riktigt sätt, t ex källsorteras, eller transporteras till godkänd deponi som har tillstånd omhänderta avfallet

Schaktfri ledningsdragnig

Det kan vara lämpligt att använda alternativ till grävning, t ex tryckning. Kommunen kan bestämma att alternativa metoder ska användas i vissa lägen.

Trafikanordningsplan

Trafikanordningsplanen visar hur trafiken ska ordnas vid arbetsplatsen och vilka avstängningar och skyltar som ska användas om vägmarkeringar (målning på vägbanan) berörs. Den anger också om det behövs tillfälliga trafikföreskrifter för arbetsplatsen, t ex sänkt hastighet. Exempel på hur arbetsplatser kan märkas ut finns i kommunförbundets skrift ”Utmärkt”. Trafikanordningsplanen ska godkännas av Samhällsbyggnadsavdelningen innan arbetet startas.

Trafikanordningsplanen kan laddas ner här:

www.nykvarn.se/etjansterochblanketter/allaetjanster/trafikochinfrastruktur/trafikanordningsplan

Personer som utför vägarbete, eller som ska vistas på en vägarbetsplats, ska bära tillåten varselklädsel som uppfyller EN 471 klass 3 och är tydligt märkta. Logotyper eller andra färgsättningar som inte är fluorescerande får inte påverka kvadraten som standarden påvisar i EN 471 klass 3. Vid mörker, dis, dimma eller andra förhållanden med dålig sikt, ska dessutom varselbyxa med lågt sittande reflex i lägst klass 2 användas.

Vakt ska bära särskild tillåten varseljacka (klass 3 EN 471) med lång ärm i fluorescerande ljus färg. Jackan ska ha texten ”VAKT” centrerad på baksidan och framsidan. Texten ska vara skriven med versaler och minst 80 mm hög.

Årsplanering

Varje ledningsägare, myndighet eller bolag ska varje år utarbeta en preliminär anläggningsplan. Anläggningsplanen ska vara kommunen tillhanda före utgången av januari månad. Dessa planer samordnas med Samhällsbyggnadsavdelningens preliminära beläggnings- och nyanläggningsplan. Slutligbeläggningsplan görs upp under april och meddelas till de berörda ledningsägarna.

De angivna synpunkterna på planerna ska ange respektive ledningsägares kommande arbeten, slag, beräknad tidpunkt för igångsättande och beräknad tidsutsträckning. För att förbättra resultatet bör även flerårsplaner upprättas.

Planering och samordning objektsvis

Planerade schaktarbeten i kommunal mark ska samordnas med övriga berörda ledningsägare och med Samhällsbyggnadsavdelningens, underhålls- och anläggningsarbeten. Planerna ska redovisas vid Nykvarn och Södertälje kommuns samordningsmöten med berörda ledningsägare. Efter anmodan kan ledningsägarens entreprenör delta i samordningsmötena.

4.3 Tillstånd

Lägesritning utvisande planerad och befintliga ledningar och som tydligt visar arbetsområdet, inklusive upplagsplatser och transportvägar. För små arbeten kan skiss godtas

Förläggning i kommunal mark

Kommunens tillstånd för att anlägga och bibehålla ledningarna i kommunal mark (koncession). Se även under

Grävning i kommunal mark

Samhällsbyggnadsavdelningens tillstånd för att gräva i kommunal mark. Tillståndet söks för varje objekt. Blankett för grävning i kommunal mark kan laddas ner här:

www.nykvarn.se/etjansterochblanketter/allaetjanster/trafikochinfrastruktur/tillstandforgravningiallmanmark

Generellt gäller att ledningsägaren äger rätt att vid akuta driftfel omedelbart åtgärda felet och att anmälnings- och ersättningsrutiner får följas i efterhand.

Handlingarna till Samhällsbyggnadsavdelningen ska ange

- Uppgifter om arbetets art.
- Trafikanordningsplan.
- Ledningsägarens ansvarige arbetsledare/kontrollant.
- Tidpunkt då arbetet beräknar att starta.
- Tidpunkt då arbetet beräknas vara klart.
- Lagesritning eller skiss med bakgrundskarta som tydligt visar arbetsområdet, inklusive upplagsplatser och transportvägar.
- Antagen entreprenör (om det finns någon) och namn på dennes ansvarige arbetsledare.

Ansökan ska ske senast två veckor före arbetets igångsättande eller platsens begagnande.

Gatuavstängning och trafikinskränkningar m.m.

På varje arbetsplats ska det finnas en utsedd person som har ansvaret för vägutmärkning och skydd för trafikanter och arbetare.

Personen ska ha dokumenterad utbildning eller erfarenhet och kompetens som anses likvärdig. Överenskommelse om nödvändiga trafikinskränkningar som ej behöver trafiknämndsbeslut ska träffas med Samhällsbyggnadsavdelningen och meddelas till räddningstjänsten. Innan större arbeten påbörjas erfordras samråd, helst på aktuell arbetsplats med förslag till trafikomläggningen, mellan ledningsägaren/entreprenören, Samhällsbyggnadsavdelningen, polisen (trafiksektion) samt eventuellt bussbolag och andra intressenter som kan vara berörda i sammanhanget.

Information

Vid gatuavstängningar och schaktarbete ska i god tid berörda fastighetsägare/företag/affärsinnehavare meddelas. Vid större omfattning på arbetena meddelas även allmänheten på lämpligt sätt. Ansvaret för att denna information lämnas åligger ledningsägaren. Eventuellt ersättningsanspråk riktas till respektive ledningsägare.

Grundvattensänkning – läns pumpning

Om grundvattensänkning behövs i samband med schaktnings- och grundläggningsarbeten ska tillstånd härom inhämtas hos Samhällsbyggnadsavdelningen samtidigt med tillståndsgivning. Eventuella kostnader för geotekniska undersökningar bekostas av sökanden.

Arbete nattetid

Särskilt tillstånd fordras för arbete under natt. I de fall arbetena av trafikskäl måste ske under lågtrafiktid kl. 22:00-06:00 (lokal avvikelser kan förekomma) ska ledningsägaren ansöka om tillstånd hos polismyndigheten senast 14 dagar innan åtgärden erfordras.

Bränning

För bränning fordras anmälan och godkännande från Samhällsbyggnadsavdelningen/Trafik samt räddningstjänst.

Reklamanordningar

Reklamanordningar kräver ofta byggnadslov, som söks hos Samhällsbyggnadsavdelningen/Bygglov.

Polygon- och fixpunkter

För borttagande eller tillfällig flyttning av mätpunkter fordras tillstånd av Samhällsbyggnadsavdelningen/Trafik.

Sprängning

Tillstånd söks hos polismyndigheten.

Fornminnen

Det åligger ledningsägaren att kontakta vederbörande antikvariemyndighet om eventuella och i de fall fornminnen finns i närheten av arbetsplatsen för samråd om erforderliga skyddsåtgärder eller tillstånd för borttagande. Påträffas ett inte angivet fornminne ska detta anmälas till vederbörande antikvariemyndighet och arbete inom berört område ska avbrytas.

Arbetsmiljö

Ledningsägaren är skyldig att samordna arbetsmiljöarbetet med andra ledningsägare, som bedriver verksamhet i omedelbar närhet.

Övrigt

Det åligger ledningsägaren att ingrepp i kommunal mark inte görs större än nödvändigt. Larvburna grävmaskiner får inte användas på gator utan särskilt tillstånd av Samhällsbyggnadsavdelningen.

4.5 Kontroll

Allmänt

Samhällsbyggnadsavdelningen utför kontroll i samråd med ledningsägande verks kontrollant. Jourlista eller motsvarande ska överlämnas till Samhällsbyggnadsavdelningen, så att fel som upptäcks kan åtgärdas även utanför ordinarie arbetstid.

Syn

Innan arbetet påbörjas ska syn av objektet företas. Detta utförs av Samhällsbyggnadsavdelningen tillsammans med ledningsägaren. Besiktningen ska även omfatta närliggande mark som kommer att

användas till upplagsplatser, bodetablering, transportvägar m.m. Ledningsägaren kallar Samhällsbyggnadsavdelningen till synförrättningen.

Ledningsägaren svarar för att befintliga gatu- och parkanläggningar dokumenteras så att de kan återställas i förutvarande skick enligt avtal eller meddelad anvisning. Protokoll upprättas.

Om det finns skäl att anta att ett markarbete, som schaktning, sprängning, packning, pålning m m kan skada en närbelägen fastighet eller anläggning, ska fastigheten synas innan arbetet påbörjas och under arbetet hållas under fortlöpande observation. Ansvaret för att sådan syn genomföres åligger ledningsägaren.

4.6 Återställningsarbeten

Generellt

Ledningsägare ska på egen bekostnad återställa ianspråktagen mark eller anläggning i förutvarande skick i enlighet med Samhällsbyggnadsavdelningens anvisningar om inte annat skriftligen angivits i tillståndet för grävningen eller i samband med synförrättningen.

Ianspråktagen mark för arbetsområdet ska vara återställd i sin helhet senast 10 arbetsdagar efter att schakten återställts, om inte annat överenskommit med Samhällsbyggnadsavdelningen.

Återställningsåtagande av Samhällsbyggnadsavdelningen

Vid vissa tillfällen, exempelvis vid omfattande grävningar, undermåligt utförda återställningsarbeten förbehåller sig Samhällsbyggnadsavdelningen rätten att återställa beläggning, grönyta, naturmark och kantsten. Detta meddelas ledningsägaren vid tillståndsgivningen.

Ledningsägaren ansvarar för schakten intill dess att Samhällsbyggnadsavdelningen godkänt den för övertagande och därefter övertagit ansvaret för det slutliga återställningsarbetet. Åtgärd för skada på mark, anläggning eller annan anordning utanför tillståndsytan debiteras efter skadans omfattning.

Kvalitetssäkring

För att säkerställa att arbetet utförs på ett fackmässigt sätt, med hög kvalitet, ska ledningsägarna och de som ska utföra arbeten inom kommunen inneha (besitta) kompetens för såväl projektering som utförande, inklusive en fungerande och dokumenterad egenkontroll. I kvalitetssäkringen kan det också ingå möjlighet för kommunen att utföra kontroller och kvalitetsrevision.

Beläggningar

Vid leveranser av asfaltmassa åt Nykarvns kommun förutsätts att massa till standardbeläggningar är proportionerad och uppfyller krav enligt Anläggnings AMA 10.

Innan beläggning utföres ska anmälan ske till Samhällsbyggnadsavdelningen. Beläggningsskador som redan innan fanns i beläggningen såsom potthål, krackeleringar etc. i direkt närhet eller strax utanför schaktytan åtgärdas efter beställning från Samhällsbyggnadsavdelningen, som svarar för kostnaden och lämnar anvisningar för utförande. Asfaltytan ska sågas eller skäras före grävningen.

Besiktning av betäckningar och avståndsmarkering utförs av Samhällsbyggnadsavdelningen före beläggningsarbetet.

Växtjord

Innan växtjordslager påföres ska Samhällsbyggnadsavdelningen kontaktas.

Kantsten, plattor

I förekommande fall, då befintlig kantsten eller plattor behöver bytas, ersättas eller höjas meddelas detta vid tillståndsgivningen eller vid synförrättningen, varvid kostnadsfördelning görs.

Se Anläggnings AMA 10 avsnitt DCG samt DEC.

Naturmark

Vid arbete i naturmark ska särskild uppgörelse träffas med Samhällsbyggnadsavdelningen för att i möjligaste mån återställa naturmarken.

Se Anläggnings AMA 10 avsnitt BCB.

Ledningsbetäckningar

Eventuell reparation eller byte av ledningsbetäckningar för vatten och avlopp beställs av Samhällsbyggnadsavdelningen, som utför det på ledningsägande verks bekostnad.

4.7 Relationshandlingar

Varje ledningsägare svarar för att relationsritningar upprättas.

4.8 Besiktning

Ledningsägaren kallar Samhällsbyggnadsavdelningen till besiktning. För att organisera denna på lämpligaste sätt, ska ledningsägare som har många schakter upprätta förteckning över gjorda ingrepp. Protokoll ska upprättas.

4.9 Garanti

Generellt gäller en garantitid av tre år om inte annat anges i separat avtal. Ledningsägaren kallar till garantibesiktning. Garantitiden förlängs tills slutbesiktning genomförts.

Vid återställning av beläggning utförd av ledningsägaren gäller att onormala sättningar eller andra fel, som beror på bristfälligt utfört arbete, åtgärdas av ledningsägande verk inom tre år.

4.10 Ersättning

Samhällsbyggnadsavdelningens kostnader för kontroll, syn, besiktning etc. samt för standardsänkning och ökade framtida underhållskostnader debiteras ledningsägaren enligt särskild överenskommelse.

5. TEKNISKA ANVISNINGAR

5.1 Dokumentation

Gata

Innan arbetet påbörjas ska gata, kantsten m m mätas in, och eventuellt fotograferas så att återställning kan ske till förutvarande höjd och planläge. Vid eventuell ändring av gatans utformning kommer Samhällsbyggnadsavdelningen att lämna direktiv eller förslagsritningar.

Befintliga ledningar

Där risk föreligger för sättningar eller andra skadeverkningar på befintliga ledningar med tillhörande konstruktioner, ska ledningarna dokumenteras både före och efter arbetet, tillsammans med berörd ledningsägares representant. Dokumentationen ska följa svensk standard SS 637 005.

Park- och naturmarksanläggning

Innan arbetet påbörjas ska park- och naturmarksanläggningar mätas in och avvägas och vid behov fotograferas så att återställning kan ske i förutvarande skick.

Se Anläggnings AMA 10 avsnitt BCB.

5.2 Förberedelser

Placering av allmänna hjälpmedel

Uppställning/uppläggning av bodar, maskiner, material m.m. på kommunal mark ska ske i samråd med Samhällsbyggnadsavdelningen och så att trafiken störs så lite som möjligt. Dessutom ska krav på tillgänglighet till närliggande bostäder, affärer och arbetsplatser beaktas.

Tillfällig väg

Om tillfällig väg fordras ska läge och utförande godkännas av Samhällsbyggnadsavdelningen innan arbetet påbörjas.

Se Anläggnings AMA 10 avsnitt BCB.

Skydd av ledningar, mätpunkter m.m.

Ledningsägaren ska begära utsättning av befintliga ledningar och mätpunkter och samråda om lämplig skyddsåtgärd. Påträffas ledning och dylikt som inte har angetts, ska ledningsägaren rådgöra med vederbörande huvudman om erforderlig åtgärd.

Ledningsägaren ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att skydda närbelägna byggnader, anläggningar, ledningar, polygonpunkter och fixpunkter mot skador.

Ledningsägaren ska se till att upplagd vara eller uppställt hjälpmedel inte hindrar tillträde till eller döljer avstängnings- och inspektionsanordning, brandpost, brunn, elcentral, mätpunkt och dylikt.

Skydd av vegetation

Ledningsägaren ska skydda träd, buskar och andra växter som ska bibehållas. Enstaka träd som ska vara kvar kan behövas skyddas genom inplankning eller inhägnad. Ytvatten ska avledas så att området med befintlig växtlighet inte skadas.

Se Anläggnings AMA 10 avsnitt BCB.

Vid eventuell skada kan vite uttagas.

Flyttning

Samhällsbyggnadsavdelningen lämnar anvisningar för nedtagning och återuppsättning av anordningar tillhörande Samhällsbyggnadsavdelningen som måste flyttas (skyltar, distansmarkeringar etc.).

Se Anläggnings AMA 10 avsnitt BEB

För övriga anordningar ger respektive berörd ägare anvisning. Gatsten, betongplattor etc. är Samhällsbyggnadsavdelningens egendom och ska läggas upp/transporteras på/till av Samhällsbyggnadsavdelningen anvisad plats.

5.3 Allmänna arbeten***Trafikanordningar***

Ledningsägaren ska vidta de trafiksäkerhetsåtgärder som Samhällsbyggnadsavdelningen anvisar. Stor vikt ska läggas på handikappades säkerhet och framkomlighet.

Det åligger ledningsägaren att se till att påtalade brister beträffande trafik- och säkerhetsanordningar omedelbart avhjälpas, om inte utför Samhällsbyggnadsavdelningen detta på ledningsägarens bekostnad. Erforderliga skyddsåtgärder är uppsättning av varningsmärken, skyddsräcken, bockar, avstängningslinor, slirstockar etc. Skyddsanordningarna ska ägnas fortlöpande tillsyn och under mörker vara belysta på lämpligt och ändamålsenligt sätt. De ska vara märkta med ledningsägarens eller entreprenörens namn.

I de fall schakten i offentlig mark är djupare än 0,5 meter ska tung avstängning användas. För tung avstämning kan användas:

1. Tric-block
2. Järn eller betongbalk 25 cm hög. Balkarna ska vara hopkopplade och fastsatta i marken med fatthakar. På betongkonstruktionen används fotplattor.
3. Balkar ska vara vitmålade.
4. Fordon om 3,5 tons nettovikt med godkända varningslyktor och markeringsskärmar samt de vägmärken som krävs för uppgiften.

I den mån gatan, som berörs av arbeten, är upplåten för allmän trafik, ska arbetena bedrivas på sådant sätt att trafiken utan nämnvärd svårighet och skaderisk kan fortgå. Detta gäller även gång- och cykeltrafik.

Fri höjd ska vara 4,5 m över vägbana

Fri körbanebredd ska vara minst 3,5 m. Gångbana – väg med en minimibredd av 1,5 m ska hållas öppen under hela byggnadstiden för gång- och cykeltrafik. Går inte detta får trafiken efter samråd med Samhällsbyggnadsavdelningen hänvisas till annan väg.

Hänsyn ska tas till närboende och affärsinnehavares anspråk på in- och utfart och övrig passage vid uppställning/uppläggning av bodar, maskiner, redskap, arbetsmaterial m.m.

Erfordras tillfälligt total avstängning för någon fastighet ska ledningsägaren träffa överenskommelse med fastighetsägaren och arbetet ska bedrivas så att tiden för avstängningen blir kortast möjliga. Gångtrafik till varje fastighet ska vara möjlig under hela byggtiden.

Brygga ska läggas så att övergången till omgivande mark blir så jämn som möjligt. Den ska dimensioneras för på gatan förekommande trafiklast samt underhållas så att den inte åstadkommer störande ljud.

Transporter

Vid hantering av ämnen som vid spridning eller utspillning el på grund av dålig lukt kan medföra olägenheter, ska försiktighet iakttagas och åtgärder för att undvika detta vidtagas. Åtgärd bör vidtagas så att jord inte följer med fordonshjul från schaktnings- eller tippningsplats ut på gata. Gata rengörs kontinuerligt, försummas detta utför Samhällsbyggnadsavdelningen rengöring och debiterar ledningsägaren.

Bullerskydd

Maskiner ska ställas upp så att minsta möjliga störningar uppstår. Kompressor med ljuddämpare ska användas. Vid spontarbeten ska spontljuden dämpas med huv över spontplankan
Se Anläggnings AMA 10 avsnitt BGB

Länshållning

Länshållning får endast ske till dagvattenledningar eller dike/terräng. Erforderliga åtgärder för slamavskiljning ska vidtas. Länshållning ska utföras på sådant sätt att finkornigt jordmaterial inte sköljs ur.

Renhållning och snöröjning

Renhållning, snöröjning samt underhåll av upplåtet område åligger ledningsägaren under byggnadstiden och till dess att Samhällsbyggnadsavdelningen besiktat och godkänt arbetsområdet för övertagande av ansvar och skötsel.

Renhållning och snöröjning av angränsande områden

Samhällsbyggnadsavdelningen utför normal renhållning, snöplogning och sandning av angränsande områden. Ledningsägaren ska hålla upplåtet område i sådant skick att dessa arbeten inte försvåras. Extra åtgärder som kompletterande utmärkning åligger ledningsägaren.

Trädfällning rövning, m.m.

Ledningsägaren utför i samråd med Samhällsbyggnadsavdelningen erforderlig märkning och skydd av träd som ska bevaras inom arbetsområdet. Trädfällning och rövning får inte ske förrän detta har utförts och godkänts av Samhällsbyggnadsavdelningen.

Där beskärning erfordras för att möjliggöra transporter av schaktmaskiner och dylikt ska denna utföras i samråd med Samhällsbyggnadsavdelningen. Bränning ska ske på sådant sätt att den inte skadar markvegetation, buskar eller träd som ska bevaras.

Se Anläggnings AMA 10 avsnitt BF.

5.4 Schaktning

Schakten ska förses med tung avstängning om djupet är större än 0,5 vid släntlutning brantare än 3:1. Samhällsbyggnadsavdelningen kan i vissa fall medge undantag.

Schakt ska utföras med betryggande säkerhet mot ras. Uppschaktade massor i hårdgjord yta ska bortföras. Endast för arbete i grönytor kan massor uppläggas i anslutning till arbetsplatsen. Uppläggning får normalt inte ske på körbana eller gångbana. Större ingrepp i kommunal mark får inte göras mer än nödvändigt. Speciellt ska större entreprenadmaskin än nödvändigt undvikas – enbart förhållandet att schaktningsarbetet blir mer ekonomiskt med större maskin gäller inte som motiv.

Schaktgraven ska vara minst så bred att erforderligt packningsredskap kan framföras.

Se Anläggnings AMA 10 avsnitt CBB.

Schaktning inom rotzonen ska normalt inte ske, men då schakt måste utföras invid träd och buskar ska det utföras manuellt.

Se Anläggnings AMA 10 avsnitt BCB.

5.5 Återställningsarbete gata, väg, gång- och cykelbana***Återfyllning***

Återfyllning under terrass ska utföras med befintligt material eller material med samma tjälfarlighetsklass. Förutsättningen är att fyllningen är fri från asfaltkakor, virkesavfall samt övrigt skräp. För fyllning runt ledningen ska ledningsägarens krav uppfyllas.

Se Anläggnings AMA 10 avsnitt CEB.

Ytskikt och massor

Det uppgrävda materialet ska tas om hand med tanke på återvinning. Det kan innebära att:

- Rengöra stenar och plattor och använda dem igen. Sten och plattor som inte används för det aktuella arbetet ska föras till kommunens depå.
- Lämna asfalten till en station för asfaltåtervinning. Asfalten ska vara rengjord.
- Sortera massor för återfyllning.

Packning

Kringfyllningen runt ledningen ska göras på ett fackmannamässigt sätt och enligt ledningsägarens föreskrifter. Fyllningsmaterial, komprimering och lagertjocklek ska vara enligt AMA 10 avsnitt CEC 21 eller särskilda anvisningar. Om det inte går att komprimera, t ex vid korsande ledningar, kan fyllningen vattenpackas eller utföras med ”skumbetong”. Denna metod kan också användas vid intensiv trafik och vid känsliga miljöer där det absolut inte får bli några sättningar.

Generellt sätt är det väsentligt för kvaliteten att packningen görs lager för lager och med flera överfarter per lager. Man bör också vara uppmärksam på fukthalten i materialet. Man ska vara extra uppmärksam och noggrann runt brunnar och liknande där det är svårt att packa. Ofta behöver ett större område huggas upp så att packningsredskapet kan arbeta effektivt.

Se Anläggnings AMA 10 avsnitt CEB.

Beläggning allmänt

Skador utanför schaktytan (sekundärskador), som har förorsakats på beläggningar och andra anordningar ska åtgärdas.

Asfaltbeläggning

Asfaltbeläggning ska utföras enligt Anläggnings AMA 10 avsnitt DCC och i samma tjocklek och av samma typ som den befintliga beläggningen eller enligt anvisning från Samhällsbyggnadsavdelningen.

Beläggningsskanter ska vara raka och formen ska vara kvadratisk eller rektangulär. Beläggningsskanten ska förskjutas en tredjedel av schaktdjupet, dock minst 25 cm i förhållande till schaktkanten eller det att lösa massor stötts ner.

Raka och rena asfaltskanter ska klistras med asfaltslösning eller emulsion innan beläggning utförs. I direkt anslutning efter utfört asfaltarbete förseglas skarven mellan den gamla och nya beläggningen med en 5-10 cm bred och rak remsa av asfaltslösning eller emulsion som ska avsändas med förseglingsand.

Anslutning till kantstöd, husväggar, brunnsbetäckningar, stolpar m.m. utförs med omsorg och utan lämnade mellanrum.

Undvik att få skarv i hjulspår.

Ojämnheter får inte vara större än 6 mm mätt med 3 m lång rätskiva lags i godtycklig riktning.

Beläggning utförs om möjligt i anslutning till återfyllning av schakt eller enligt överenskommelse.

Under vinterhalvåret, normalt 15/11 till 15/4, ska schakt i huvudgata beläggas med varmasfalt eller AG med förhöjd bindemedelshalt. Denna beläggning ska sedan tas bort och ersättas med permanent

beläggning så snart som årstiden medger detta. Alternativt kan den provisoriska beläggningen fräsas ner till erforderligt djup för den permanenta beläggningen.

Grusvägbeläggning

Slitlagret utförs enligt Anläggnings AMA 10 avsnitt DCB 4 och enligt anvisningar från Samhällsbyggnadsavdelningen.

Plattbeläggning

Plattor/stenar ska vara hela, begagnat material ska vara befriat från tidigare fogmaterial och rengjort. Sättning sker i sättsand och i samma förband som omgivningen. Fint grus nedsopas i fogar. Överflödigt grus borttas. Anslutning till husliv, kantstöd och rännalar, stolpar m m ska vara väl anpassad. Färdig yta ska vara jämn. Gatsten sätts med den slitna sidan upp.

Se Anläggnings AMA 10 avsnitt DCG.

Kantstöd

Kantstöd ersätts enligt anvisningar från Samhällsbyggnadsavdelningen. Platt-, sten och asfaltsyta ska ligga 5 mm över kantstöd.

Betäckningar

Betäckningar ska anpassas till omgivande markhöjd. Betäckningar som delvis ligger utanför beläggningssytan ska kringgärdas med cirka 25 cm asfalt eller smågatsten.

Överasfalterade eller överlagda betäckningar ska friläggas av den som utlagt beläggningen oavsett garantitid och garantibesiktning. Vid justering av betongbrunnar får endast betongpassdelar och max en plastring användas. Passdelar får inte sammanlagt ha större höjd än 250 mm. Justering och packning utförs ca 1,0 meter runt betäckningen i packningsbara lager. Innan beläggningsarbetet startar ska det kontrolleras att betäckning ligger centriskt över brunnsöverdel.

Besiktning av betäckningar och avståndsmarkeringar utförs av Samhällsbyggnadsavdelningen före beläggningsarbetet.

Se Anläggnings AMA 10 avsnitt PDC.

Parkmark

Återfyllning ska ske enligt normalsektion och med befintligt material upp till nivå för växtjordlager. Växtjorden ska hålla den kvalitet som bestäms av förhållanden på platsen och ska, innan den läggs ut, godkännas av Samhällsbyggnadsavdelningen.

Växtjordlagret får inte innehålla stenar >10 mm. I vissa fall kan jordprov erfordras.

Naturmark

Vid arbete i naturmark ska särskild uppgörelse träffas med Samhällsbyggnadsavdelningen/Trafik för att i möjligaste mån återställa naturmarken.

5.6 Återställning av ianspråktagen kommunal mark

Anläggnings- eller arbetsområdet ska återställas i förutvarande skick. Dessutom gäller de anvisningar och föreskrifter som lämnats i samband med tillståndsgivningen och/eller synförrättningen.

Arbetsområdet och upplagsplatsen ska efter arbetenas avslutande vara avröjda och uppstädade. Kvarvarande varor och hjälpmedel ska föras bort senast 10 arbetsdagar efter avbesiktning om inte annat överenskommits. All förekommande färgmarkering ska tas.

6. SKÄL FÖR ANMÄRKNINGAR ELLER VITESUTTAG

Samhällsbyggnadsavdelningen/Trafik som väghållare har ansvar för att trafiksäkerheten och framkomligheten är god vid arbetsområden. Den som initierar/beställer vägarbete har att följa väghållarens föreskrifter för att minimera problem för trafikanterna såväl i direkt anslutning till genomförandet som tiden därefter.

Nedan följer en förteckning över viten som kan komma att debiteras vid utförande av schaktarbeten inom kommunal mark när gällande krav och bestämmelser uppenbarligen åsidosätts.

Viten debiteras oberoende av varandra och vid varje tillfälle som underlåtenhet och/eller brist kan konstateras.

6.1 Brister i trafikanordning

Vid mindre brister som inte uppenbart är farliga kan Samhällsbyggnadsavdelningen först lämna en skriftlig anmärkning. Bristerna ska rättas till inom den tid Samhällsbyggnadsavdelningen anger.

- Om Samhällsbyggnad/Trafik finner underlåtenhet eller felaktighet som uppenbart skulle ha förutsetts och kan betraktas som trafikfarlig.
- Om, där så ska vara, ingen godkänd TA-plan finns eller att den inte följs.

Flera viten kan tas ut i samma arbetsområde. Antingen vid ett tillfälle där Samhällsbyggnadsavdelningen finner flera felaktigheter utspridda över arbetsområdet eller för felaktigheter utspridda i tiden eller att ett större område än vad som överenskommit tagits i anspråk.

Avvikelserna från bestämmelser eller TA-plan ska antecknas och bör fotograferas eller videofilmas. Kopia med anteckningar om felaktigheter och när dessa ska vara åtgärdade överlämnas till utföraren.

Vid debitering ska ansvarigt bolag debiteras inom 15 arbetsdagar från kontrolldagen.

Skäl för anmärkningar eller vitesuttag vid arbete i kommunal mark

1. Tillstånd eller TA-plan saknas	Anm.	Vite
1.1 När ansökan om schakttillstånd inte har kommit in till Samhällsbyggnadsavdelningen <i>-15 arbetsdagar före start</i>	-	3 500 kronor
1.2 När anmälan om akut grävning inte kommit in till Samhällsbyggnadsavdelningen inom 2 dygn efter påbörjat akutarbete.	-	3 500 kronor
1.3 Om tidsförlängning inte begärts.	-	5 000 kronor /påbörjad vecka
1.4 När TA-planer saknas	-	5 000 kronor

1.5 Grov avvikelse från godkänd TA-plan eller beviljad lokal trafikföreskrift.	-	5 000 kronor
--	---	--------------

2. Utmärkning saknas eller är bristfällig	Anm.	Vite
2.1 Om grundläggande vägmärken inte har satts ut. Tex vägmärke för vägarbete, vägarbetsområde, hastighet, körfältsförändring eller sidomarkeringsmärken.	-	10 000 kronor
2.2 Om mjuk utmärkning saknas eller är bristfällig.	Anm. eller	3 000 kronor
2.3 När enstaka detaljer saknas.	Anm.	-

3. Fysisk avstängning saknas eller är bristfällig		
3.1 När grundläggande avstängning inte är utförd. Tex inte följer avstängningsplan eller instruktion. Arbetsområdet är farligt för trafikanter och personal.	-	10 000 kronor
3.2 När enstaka detaljer saknas eller är bristfälliga.	Anm. eller	3 000 kronor

4. Personal och arbetsområde		
4.1 När arbetsområdet inte har någon namngiven ansvarig.	-	3 000 kronor
4.2 När området inte har någon namngiven utmärkningsansvarig, eller personen inte finns på plats.	-	3 000 kronor
4.3 Om personalen saknar godkänd utbildning enligt Grävning i kommunal mark, punkt 6.1.	Anm. eller	3 000 kronor
4.4 Om personalen saknar varselkläder enligt Grävning i kommunal mark, punkt 6.1.	Anm. eller	3 000 kronor
4.5 När informationsskylt saknas efter fem arbetsdagar	Anm. eller	3 000 kronor

5. Trafikantframkomlighet		
5.1 Om det inte går att komma fram och/eller det är farligt att ta sig fram.	-	10 000 kronor
5.2 Vid tillfälliga störningar. Exempelvis: Inga motlägg mot kantstöd. Bristande snöröjning eller halkbekämpning. Arbete på gator där arbetsbegränsning råder under högtrafik. Trafikanordningsmateriel kvarlämnat efter det att arbetet avslutats.	Anm. eller	3 000 kronor

6. Grovt åsidosättande av bestämmelse

6.1 Vid grovt åsidosättande av bestämmelser äger Samhällsbyggnadsavdelningen rätt att avstänga ansvarig arbetsledare upp till 2 år vad gäller arbete på kommunal mark i kommunen.

7. Indexuppräknig

7.1 Vitesbeloppen indexuppräknas enligt konsumentprisindex årligen från och med januari med index för oktober föregående år. Summan avrundas till närmaste jämt 100-tal kronor

Utgångsläget är konsumentprisindex, totalindex (basår 1980=100) för januari 2013.

Första justering: januari 2014, med index för oktober 2013

6.2 Undermåligt underhåll under garantitiden

Vid underlåtenhet att utföra erforderliga löpande underhållsåtgärder under garantitiden och senast 1 vecka efter upptäckt eller anmälan debiteras en avgift motsvarande 50 % av överenskommen gropavgift för aktuell schakt, dock maximalt 10 000 kronor per schakt- och öppningstillstånd.

6.3 Material med återvinningsvärde

Uppenbar brist av rivet material med återvinningsvärde debiteras med ett vite motsvarande nyanskaffningsvärdet för likvärdigt material.

NYKVARNNS KOMMUN
155 80 Nykvarn

Besöksadress: Centrumvägen 26

Telefon: 08-555 010 00
Fax: 08-555 014 99

www.nykvarn.se

